

Horen: toen en nu!

Liturgiesuggesties:

Opwekking 472, Opwekking 507, Youth for Christ 188

Opwekking 445

Deuteronomium 6: 1-9

Marcus 12: 28-34

Opwekking 88, Opwekking 449, Evang. Liedbundel 444

Na verkondiging: Opwekking 368

Zingen: Onze Vader

Opwekking 404

Na zegen: Opwekking 375

Gemeente van onze Here Jezus Christus, jongelui, broeders en zusters,

Als je in het land Israël bent, zie je op veel deurposten een klein kokertje.

Soms recht en strak, van hout of van metaal.

Soms heel eenvoudig, soms ook heel kunstig versierd.

Op dat kokertje staan de Hebreeuwse letters, die het woord Sjaddaj (de Eeuwige) vormen.

Als je wat langer zou staan bij die deur, zou je zien dat er mensen zijn die niet de deur ingaan ... voordat ze dat kleine kokertje even hebben aangeraakt.

Waarom doen ze dat?

En wat zit er toch in dat kleine doosje, die mezoezah?

We hebben, beste mensen, samen gelezen uit het boek Deuteronomium.

Eigenlijk zijn die woorden de geloofsbelijdenis van het Joodse volk geworden:

“Hoor, Israël: de Here is onze God; de Here is één!”

Met deze woorden blaast een gelovige Jood de adem uit.

Het is het laatste wat hij nog zeggen wil.

Het is alsof Israël dit geheim wil doorgeven, van geslacht op geslacht.

“Hoor, Israël ...”

Die woorden, die belijdenis van zijn geloof, staan op een klein rolletje perkament geschreven.

En dat rolletje zit nu verborgen in dat kokertje op de deurpost van een huis, van een hotelkamer, van een openbaar gebouw.

Wie door de deur binnengaat, groet zo de Thora, het Woord van God.

Gods geboden staan aan de deuren van het leven geschreven!

“U zult ze schrijven op de deurposten van uw huis en aan uw poorten ...”

Nu is het maar de vraag of het ooit Gods bedoeling is geweest dat dat werkelijk zo zou gebeuren.

Veel belangrijker is de vraag of Gods geboden in ons hart geschreven staan.

*

“Hoor, Israël: de HERE is onze God; de Here is één!”
Het gaat vanmiddag in deze tweede themadienst opnieuw over ‘horen’.
Over horen: toen en nu!
Over ‘horen’ en ‘gehoor geven’.
Over ‘horen’ en ‘gehoorzamen’.
Natuurlijk gaat het daarbij over God.
Hij vraagt van ons ... dat wij naar zijn geboden zullen horen.
Dat wij Hem zullen ge-hoor-zamen.
Uit liefde.
Uit respect.

En wat valt er dan te horen?
Wat is dan de kern van Israëls geloof?
Dit: dat Jahwe, de God van Abraham, Izaak en Jakob, ... één is.
En ‘één’ betekent in dit verband: uniek, enig.
Naast Hem bestaan er geen andere goden.
Ja, ze zijn er wel, de af-goden.
Maar dat zijn eigenlijk helemaal geen goden.
Het zijn schijn-goden.
Ze hebben wel een mond, maar ze spreken niet.
Ze hebben ogen, maar ze kunnen niet zien.
De goden van geld en van geweld.
Van macht en pracht en praal.
Ze lijken heel wat, maar het zijn schijn-goden, af-goden.

“Hoor, Israël: de HERE is onze God; de Here is één!”
De HERE is uniek.
Schrijf dat in je hart.
Prent het je kinderen in.
Laat dit woord bij je zijn, dag en nacht.
“De HERE is één!”

*

Horen - daar komt het op aan.
Horen - dat je helemaal opeist.
Horen - dat iets met je doet, met heel je wezen.
Horen - dat iets doet met je totale mens-zijn.

In de Bijbel gaat het nu over deze betekenis van het woord 'horen'.
'Horen' dat je helemaal opeist.
'Horen' dat iets doet ... met heel je wezen.
'Horen' dat iets doet met ... je totale mens-zijn.

We willen vanmiddag ook heel eerlijk zijn.
We 'horen' lang niet altijd wanneer de Bijbel open gaat.
Wees eens eerlijk: Hoe vaak komt het niet voor dat je - als er uit de Bijbel wordt gelezen - met je gedachten ergens anders bent?
Dat de stem van vader, moeder, de dominee ... een stem op de achtergrond wordt?

Dat de woorden van God niet doordringen in je hart?

Eigenlijk is dat heel begrijpelijk.

Ik kreeg een keer eens een foldertje van de Vereniging van Slechthorenden in handen.

Slechthorend.

Weet je, weet u, eigenlijk zijn wij dat allemaal, slechthorend, bij het dove af.

Er is bij ons blijkbaar - van nature - een zekere weerstand of handicap om het Woord van God echt te kunnen laten doordringen in ons bestaan.

Daardoor zijn we ook onzeker als we onze weg zoeken door het leven.

Daardoor missen we nogal eens wat.

Worden we ... teleurgesteld.

Raken we ... in een isolement.

Slechthorend.

En eigenlijk geven we God daarmee de schuld:

'Moet Hij maar duidelijker spreken in onze tijd.'

Kerkverlating.

'Als God zo vaag is in zijn spreken, waarom zou je dan nog lid blijven van een kerk?'

Mag ik het vanmiddag dan eens voor God opnemen.

Een dominee is toch een dienaar van het Woord van God?

Hij mag toch namens God spreken?

Tot u en tot jou en ook tot zichzelf?

Jongelui, broeders en zusters, God is helemaal niet zo onduidelijk in zijn spreken.

Je hebt toch zijn Woord keurig zwart op wit - soms met een gouden randje - op dundrukpapier gekregen?

Je hebt toch allemaal een Bijbel of een Bijbeltje?

Daarin spreekt God tot ons.

Daarin spreekt God tot u tot jou en tot mij.

Ook vandaag de dag.

Ook in de vragen van deze tijd.

Paulus schrijft dan ook in één van zijn brieven:

"Zo is dan het geloof uit het horen, en het horen door het Woord van Christus."

Zie je de lijn lopen: Geloof - gehoor - Woord van Christus.

"Zo is dan het geloof uit het horen, en het horen door het Woord van Christus."

Maar om te kunnen 'horen' naar Gods Woord, naar het Woord van Christus, moet er blijkbaar eerst een ingrijpen van Gods kant komen.

Een geestelijk operatie, voordat niet alleen onze oren, maar ook ons hart en onze ziel en ons verstand open gaan voor de woorden van God.

Dat is - zeggen we in de kerk - nu het werk van de Heilige Geest.

De Geest moet je hart daarvoor ontsluiten.

Denk maar aan Lydia.

Er wordt van haar in Handelingen 16 verteld:

"En een zekere vrouw, met name Lydia, een purperverkoopster uit de stad Tyatira, die God vereerde, hoorde toe, en de Here opende haar hart, zodat zij aandacht schonk aan hetgeen Paulus gezegd had." (vers 14)

* * *

We onderbreken even om te horen naar een lied van Adrian Snell met als titel: The Alpha en Omega.

* * *

"Hoor, Israël: de HERE is onze God;
de HERE is één!"

Horen ... toen en nu! Toen!

Heel het volk Israël wordt aangesproken.

Als je de 1e Schriftlezing hebt meegelezen ontdek je dat drie generaties worden aangesproken: de Israëliet (gij) en uw zoon en uw kleinzoon.

Heel gebruikelijk voor die tijd.

Men woonde vaak met drie generaties onder één tentdak.

Opa en oma, vader en moeder, soms nog broers en zusters en de kinderen.

Denk aan die prachtige serie over het leven van vader Abraham - uitgezonden door de NCRV.

Je krijgt - denk ik - een goed beeld hoe het leven zich in die tijd heeft afgespeeld.

Drie generaties dus.

Israël moet horen: *Sjema Jizraël*. Hoor Israël!

Naar Wie moet Israël horen?

"De HERE, onze God; de HERE is één!"

Da's dus duidelijk.

Israël moet horen naar *JHWH*, naar de HERE.

Dat is de God van je voorouders.

De God van Abraham, van Isaäk en van Jakob.

De God van Ismaël en van Jozef.

Het is de God, Die tot Abram sprak:

"Ga uit!" 'Uit het land, uit het volk, uit je familie.'

'En ga met Mij op weg naar het land van de belofte.'

Het is ook de God Die zich bij de brandende braamstruik aan Mozes bekend maakte als: "Ik-ben-die-Ik-ben."

'Ik ben de God die nabij is.'

Het is de God Die met je meetrekt, door de woestijn van het leven, naar het beloofde land.

Het is de God die het volk Israël uit het land Egypte bevrijdde en het bij de berg Horeb zijn tien geboden heeft gegeven.

'Ik zal jullie tot een God zijn.'

'Jullie zullen mijn uitverkoren volk zijn.'

Naar deze God, de God ... die bewezen heeft betrouwbaar te zijn, de God van het voorgeslacht, moet heel Israël - van groot tot klein - 'horen'.

"Hoor, Israël: de HERE is onze God, de HERE is één!"

Er wordt dus nog meer van deze God gezegd.

"De HERE is één!"

Dat wil zeggen: Dat Hij geen andere goden naast Zich wil hebben.
Zeker, rond Israël waren er volken die heel wat goden vereerden: de Baäls en de Astartes.

De goden van de vruchtbaarheid van land en volk.
Er waren de goden van Egypte: Ra en Isis en Thut.
Maar de God van Israël duldt geen andere goden naast Zich.
Hij is enig. Hij is uniek.
Hij is de God van Israël.
Niets en niemand is met Hem te vergelijken.
Hij is één!
Niet verdeeld of dubbelhartig.
Hij is - wat wij mensen noemen - iemand uit één stuk.
Je kan in alles op Hem vertrouwen.
Hij is voor de volle 100% ... liefde.
Hij is ook voor de volle 100% rechtvaardig.
100% Vergevend.
100% Toornig over de zonde.

Vandaar dat de HERE - zo is zijn naam - het ook niet accepteert wanneer Israël andere goden gaat dienen.
Dan ontbrandt zijn toorn.
Dan is zijn liefde gekrenkt.
Dan komen er andere volken het land binnenvallen en wordt Israël in ballingschap naar Babel weggevoerd.
Daar ging het vanmorgen over in de preek.
Da's een straf.
Dat is het oordeel van de HERE over het volk dat Hij liefheeft.

*

Even een toepassing naar onszelf.
Ik had het zojuist er al over dat er een lijn loopt van:
Geloof - gehoor - Woord van God.
Geloof / geloven heeft alles te maken met vertrouwen en met gehoorzamen.
Ik moest denken aan het woord: vertrouwens-crisis.
Het vertrouwen in iemand is totaal verdwenen.
Niemand die nog vertrouwen in hem heeft.
Hij is ongeloofwaardig geworden.
En zo zouden er meer voorbeelden te noemen zijn.

Maar nu op God toegepast ...
? Heb je nog wel vertrouwen in Hem?
? Is Hij nog geloofwaardig voor jou?
? Of ... vertrouw je liever op jezelf?
? Op je eigen kennis, op je eigen mogelijkheden, op je spaarrekening van de bank, op je opleiding, op je baan, je vrienden, je ouders ...?
Ik kom daar op omdat de Here God al datgene dat naast of in de plaats van Hem komt en waar jij en ik ons vertrouwen op gaan stellen ziet als af-goderij.
Het kan je bij God vandaan brengen.

Dat gevaar is vandaag de dag niet minder groot dan in de dagen van Israël.
Dat gevaar was er ook in de dagen van de Here Jezus.
"Meester, wat moet ik doen om het eeuwige leven te krijgen?"
'Ik leef keurig naar al de geboden van God.'
Jezus zegt tegen die jongeman:
"Ga heen, verkoop alles wat je hebt, en volg Mij!"
Dat was nou net even teveel gevraagd.
Daarom zegt Jezus erbij dat het voor een rijk mens heel moeilijk zal worden om het Koninkrijk van God binnen te gaan.

Moeilijk hoor, om op de HERE alleen te vertrouwen.
Om Hem de eerste en de enige plaats te geven.
Nummer Eén en nummer Zoveel in je leven.
Toch vraagt Hij dat van ons.
Het gaat bij God immers om liefhebben.
En bij liefhebben gaat het toch om die Ene waar je van houdt?

*

Horen = liefhebben, lees ik in Deuteronomium 6.
"Hoor, Israël: de HERE is onze God; de HERE is één!
Gij zult de HERE, uw God, liefhebben met geheel uw hart en met geheel uw ziel en met geheel uw hart."
Horen = liefhebben.
Met geheel je hart.
Je hart dat is - in de Bijbel - de meest centrale plaats van je mens-zijn.
De plaats van je gevoelens.
Hier vallen de beslissingen van je leven.
Je hart kan geloven.
Je hart kan ongelovig zijn.

Je moet de HERE ook liefhebben met geheel je ziel.
Je ziel, dat is - in de taal van de Bijbel - je eigen ik.
Het gaat dan om je eigen identiteit.
Waarmee jij je onderscheid van anderen.
Jij, zoals je leeft en zoals je bestaat.

En de HERE liefhebben met geheel je kracht: dat zijn de dingen die je doet.
Waarmee jij je gedachten en je gevoelens ... uit.
Handen en voeten geeft.

Horen = liefhebben, zei ik zojuist.
God vraagt van ons dat wij Hem liefhebben met ons totale mens-zijn.
Totaal en radicaal.
Niets van ons leven mag daarbij uitgesloten worden.
Je kunt niet zeggen: daar hou ik God buiten.

Je kunt God niet buiten houden bij de keuze van:
- je vrienden;

- je studie;
- de vulling van je vrije tijd.
Bij Israël ging dat goed de mist in.
Ze dachten ... we geven God een beetje van onszelf, van onze tijd ... de rest houden we voor onszelf en voor de andere goden.
Want stel je voor dat je alles op één kaart zou zetten ...
(Da's trouwens niets anders dan gokken.)
De HERE, onze God en Jezus zijn Zoon, vraagt van jou en van mij een totale liefde.
Een totale gehoorzaamheid.
Daarom komen de woorden van Deuteronomium 6 ook direct na de Tien Geboden.

Eigenlijk zegt de HERE niets anders dan:
'Als je van Mij houdt, als je van de Here Jezus houdt, dan wil je je ook houden aan mijn geboden.'
'Jouw liefde voor Mij komt uit in het horen en gehoorzamen van wat Ik in de Bijbel van je vraag.'
'Dat moet je ook je kinderen leren.'
'Je moet het hen in-prenten.'
'Je moet er met hen over spreken thuis en als je met hen op stap bent.'
'Als je gaat slapen en als je opstaat.'
'En om je daaraan te herinneren moet je het opschrijven.'
'Op je hand, tussen je ogen en op de deurposten van je huis en je stad.'

Op zichzelf niet zo gek om deze zaken letterlijk te nemen.
Je wordt dan in ieder geval ook met je ogen herinnerd aan de woorden van God.
Je zou vandaag de dag kunnen denken aan een armbandje of een speldje of een boekenlegger met de letters WWJD: What would Jezus do?

Of aan het symbool van een vis.
In het Grieks is dat ICHTHUS.
Die woorden vormen dan weer de beginletters van Jezus Christus, Gods Zoon, Redder.
Wanneer we die herkenningstekens zien wordt je er aan herinnerd aan het Woord van God, dat van je vraagt om Hem lief te hebben.
Maar met zo'n armbandje of zo'n sticker heb je gelijk een bepaalde verantwoordelijkheid.
Je kunt het natuurlijk niet maken om met een vissen-sticker op je achterrait 80 km/uur door de stad te scheuren en ook nog door rood te rijden.
Dan voer je anti-reclame voor het Evangelie.
Je begrijpt ... het gaat natuurlijk niet om die sticker op je auto.
Het gaat om je instelling.

Ik denk dat het Gods bedoeling is dat je naar zijn woorden hoort.
En dat zijn woorden ook bepalend zullen zijn voor je leven.
Voor je doen - met je handen.
Voor je denken - tussen je ogen of je oren.
Voor je leven - thuis en in de maatschappij.
Als God tot je spreekt - en dat doet Hij door middel van zijn Woord: de Bijbel - dan heb je daarmee iets te doen.

Er naar luisteren.

Er mee aan het werk gaan.

Opmerkzaam zijn en zoeken naar de betekenis van dat Woord voor alles wat je doet of laat!

*

Horen, toen en nu!

Met Jezus' komst naar deze aarde is er - ten aanzien van dit horen - niets veranderd. Hij heeft ons laten zien wat dit horen, wat ge-hoorzaamheid in de praktijk van het leven betekent.

Het lijkt zo eenvoudig:

Horen - gewoon je oren gebruiken.

Maar Jezus vraagt je - in Gods naam - ook om je hart en je ziel en je verstand en je handen.

Dat je Hem liefhebt met heel je mens-zijn, met heel je leven.

Weet je ... het heeft Jezus uiteindelijk zijn leven gekost.

Hij was ge-hoor-zaam tot de dood.

Maar God heeft Hem uit de doden opgewekt.

Jezus is de Heer. Hij is de Heiland.

Laat dat woord - zegt Paulus in Romeinen 6 - in je mond en in je hart zijn.

Het Woord van het geloof.

"Al wie op Hem zijn geloof bouwt, zal niet beschaamd uitkomen."

"Want al wie de naam des Heren aanroept, zal behouden worden."

Wat je eerst zelf gehoord hebt mag je daarom doorgeven aan anderen.

Aan je kinderen, aan je kleinkinderen.

Aan je vrienden en vriendinnen.

Jezus zegt: 'Als je God liefhebt ... dan heb je ook je naaste lief.'

Opvallend is dat trouwens ... die 'link', die Jezus legt tussen het liefhebben van God en het liefhebben van je naaste.

We hebben er onze handen vol aan.

Maar wie heeft er ooit gezegd, dat christen-zijn

Amen.

Ds. Jan K.C. Kronenberg, Haarlem 9 december 2001

Bij deze preek horen werkbladen die afzonderlijk zijn te downloaden.

! Graag een mailtje wanneer deze preek in een gemeente wordt gelezen. !